

غرفه‌های نصب شده که به علت قرار گیری در بدن مسجد، یک زنجیره‌هندسی شکل گرفته که تزیین و سطربندی متفاوتی دارد.

کتیبه‌ای به بلندی مناره‌های گوهر شاد

یکی از اشکوهترین کتیبه‌های قرآنی رامی‌توان بر مناره‌های ایوان مقصوده دید. این مناره‌ها ویژگی منحصر به فردی دارند که از روی زمین آغاز می‌شوند. روی مناره‌ها چهار طبقه تریبونات کتیبه‌ای کار کرده‌اند. یکی از آن‌ها کتیبه‌ای از نزون طوماری است که زیر مقنس مناره‌ها کار کرده‌اند و متن آن‌ها آیه‌ای از سوره جمعه است. این آیات باجرای کاشی معرق، خط‌لک کاشی زرد بر زمینه توحید و یگانگی خداوندان نقش بسته است. کتیبه‌های قرآنی بر محراب مسجد گوهر شاد نیز جای گرفته است. این محراب دارای دو حاشیه بیرونی و درونی از کتیبه‌هایی است که در حاشیه درونی محراب ایوان مقصوده باجرای حجاری ورنگ آمیزی خط‌لک سیاه و کوفی طایی آمیخته شده و متن آیات ۷۸ تا ۱۸۴ سوره اسراء نگارش شده است. کتیبه دور مسجد گوهر شاد هم جزو کتیبه‌های منحصر به فردیه حساب می‌آید. این کتیبه با طولی در حدود ۱۳۰ متر بلندترین کتیبه مسجد است و از سمت چپ ایوان مقصوده آغاز می‌شود. گرداگرد صحن دور می‌زنند و در سمت راست ایوان مقصوده به پایان می‌رسد. متن کتیبه دور مسجد، سوره دهرا، سوره جمعه و سوره قدراست. کتیبه دور مسجد در تمام دیوارهای شمالی و غربی و باجرای کاشی معرق و خط‌لک نصب شده است.

طرح معاصر به سبک قاجار

از صحن آزادی تصاحن انقلاب، هرجاسری بالایا وریم و نگاهی به اطراف کنیم هنر استاد بزرگ معاصر یافت می‌شود. هنری که با باورها و آموزه‌های قرآنی رضوان درهم آمیخته شده

آیه یک سوره فتح، آیه ۳۳ سوره احزاب و بخشی از آیه‌های ۳۶ سوره نور براین کتیبه‌های قیمی نقش بسته است. خطوطی که با قلمزنی توسط حکاکان و کتیبه‌نوسان ساخت کوش نشان دهنده هنر، هویت و مفاهیم قرآنی در کنار یکدیگر است.

آیات آسمانی بر بنای تاریخی

اثری به جامانده از عصر تیموری که همه زیبایی‌های معماری را یک جادر خود دارد. این بنای تاریخی، اکنون جزوی از اماکن متبرکه بارگاه منور رضوی است. بنایی که گوهر شاد خاتون در مشهد بینا کرد و از جمله مساجد قدیمی شهر مشهد نیز به حساب می‌آید. توجه ویژه به معماری مساجد ایران اسلامی سبب شده تا جنبه‌های مختلف هنری، زیباسازی و مفهوم بخشی به مسجد گوهر شاد را نظر گرفته شود. به همین جهت است که کتیبه‌های امام بر فضای مسجد گوهر شاد خود نمایی می‌کنند و در این میان کتیبه‌های قرآنی نیز به چشم می‌خورد.

استاد قوام الدین بن زین الدین شیرازی، معمار معروف دوره تیموریان، طراحی مسجد گوهر شاد را عهده دارد. معماری که نه تنها کار طراحی را نجات داده، بلکه بر کاشی کاری و تزیینات مسجد نیز متمرکز بوده است. با توجه به اینکه در دوره تیموریان نما سازی بنای ابان نوع کتیبه‌ها و با خطوط متفاوت به صورت معرق، هفت‌رنگی یا کاشی و آجر انجام می‌گرفت، تزیین مسجد گوهر شاد را هم استاد معماری این سبک پیش برداشته این جهت آیه‌های قرآنی در انواع کتیبه‌ها بر مسجد نقش بست. در حاشیه کاشی کاری محراب ایوان مقصوده مسجد گوهر شاد کتیبه‌ای با آیات آیت‌الکرسی به خط‌لک سفید، روی زمینه لاجوردی اجرا شده است. در نقطه مرکزی سقف همین ایوان، آیات سوره اخلاص با مضمون توحید و یگانگی خداوندان نقش بسته است.

نامی از بانیان در کنار آیات قرآن

کتیبه‌ای به جامانده از عصر تیموری و به تحریر در آمد هزار سال ۸۲۱ خورشیدی در مسجد گوهر شاد به چشم می‌آید که آیه ۱۸ سوره توبه بر آن حک شده است. در ادامه آیه آسمانی، به تحلیل از بانیان ساخت مسجد، گوهر شاد آغا شاه رخ تیموری نیز پرداخته شده است. اگر به محراب ایوان مقصوده مسجد گوهر شاد نگاهی بیاندازیم، مسحور زیبایی می‌شویم. لابه لای طرح‌های مقنس زیبای این ایوان و به صورت دور تا دور سنگ سبز با خط‌لک سیاه رنگ به چشم می‌آید. سنگ‌هایی که آیات ۸۱-۷۸ سوره اسراء بر آن حجاری شده است. این کتیبه که به خط‌لک آمیخته به محقق است بر سنگ سبز مرمر حجاری شده و به جهت تمایز باز مینه به رنگ سیاه درآمده است.

زیر گلدسته مناره مسجد، مقنس کاری کتیبه‌ای به خط‌لک چشم‌نوازی می‌کند که شامل آیات ۹-۱۰ سوره جمعه است. همچنین کتیبه‌ای سی کانه که شامل آیاتی از سوره‌های جمعه، حشر و الینه است دور تا دور صحن مسجد گوهر شاد و بر پایه